

STOLETÍ BRNĚNSKÉ PEDAGOGIKY

Ústav pedagogických věd na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity si 15. května 2023 připomněl významné výročí – 100 let od svého založení. Studium pedagogiky má v Brně dlouholetou tradici a tato mimořádná chvíle nabídla příležitost pro setkání s historií pracoviště, ale také otevřela prostor pro různé aktivity. Jedním z vrcholů oslav byla panelová diskuse, která představovala ojedinělou možnost pro setkání zaměstnanců pracoviště a studentů s několika absolventy. Ti nyní pracují v různých oblastech, ať už jde o státní správu, neziskové organizace, školy nebo mezinárodní společnosti. Diskuse posloužila jako skvělá motivace pro současné studenty, kteří se tak dozvěděli zajímavé kariérní příběhy.

Na diskusi navazoval křest dvou odborných monografií: *Analytika učení a data mining ve vzdělávání v kontextu systémů pro řízení výuky* a *Práce učitele s žákovskou chybou v komunikaci s celou třídou*, vydaných v edici Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Autoři publikací Libor Juhaňák a Martin Majčík jsou bývalí doktorští studenti, nyní odborní asistenti ústavu.

Součástí oslavy byla rovněž vernisáž věnovaná historii pracoviště. Výstava představila na několika panelech celou historii pracoviště. Úvodní panel tak byl věnován zakladateli pracoviště Otokaru Chlupovi, na dalších byli představeni jeho spolupracovníci, tedy Jan Uher, Stanislav

Velinský či Josef Dvořáček. Představitelé brněnské pedagogiky se kromě výzkumné činnosti zabývali pedagogickou přípravou budoucích středoškolských učitelů. Jejich aktivity ale přerušila druhá světová válka, po jejímž skončení se pedagogové snažili navázat na meziválečné úspěchy. Mezi klíčové osobnosti pedagogického pracoviště patřili Vladimír Jůva, Lili Monatová či Zdenka Veselá, kteří se i v době komunistické totality starali o vyučovací činnost a rozvoj pedagogiky. Právě na období nedávné minulosti i současnosti pracoviště se zaměřily závěrečné panely.

Podklady pro výstavu připravili historikové ústavu na základě nového historického výzkumu, když v univerzitních archivech získali celou řadu unikátních dokumentů a fotografií. Šlo například o méně známé fotografie profesorů meziválečného Pedagogického semináře nebo stav budov fakulty po druhé světové válce. Výstava byla po dobu akce umístěna v čítárně v nově zrekonstruované budově Filozofické fakulty, poté byla přemístěna do prostor Ústavu pedagogických věd, kde si ji mohou zájemci prohlédnout i dnes. V historii ústavu totiž můžeme najít mimo jiné silný důraz na empirickou pedagogiku, tedy na výzkum v oblasti školství a vzdělávání. Součástí tradice je ovšem i promyšlení teoretických základů vyučování a učení či problematiky profese učitele. Právě tyto tradice se promítají do současné vědy i výuky.

Důležitou součástí oslav bylo zdůraznění nutnosti sdělovat vědecké poznatky odborné veřejnosti. Ústav pedagogických věd tuto úlohu naplňuje již dlouhou dobu vydáváním vlastního odborného časopisu *Studia paedagogica*, který umožňuje šířit vědecké poznatky jak v českém prostředí, tak i na mezinárodní scéně. V časopisu nepublikují jen autoři z pedagogických pracovišť v České republice, ale také zahraniční odborníci.

Kromě vědecké činnosti se pracoviště věnuje rovněž činnosti pedagogické. V současnosti ústav nabízí hned několik studijních programů, konkrétně pedagogiku, sociální pedagogiku a poradenství, a v neposlední řadě andragogiku. Novinkou pak je bakalářské studium pedagogiky se specializací na digitální technologie ve vzdělávání. Ve všech těchto programech se studenti seznamují s problematikou pedagogiky, školství a vzdělávání z mnoha úhlů pohledu, v nichž se prolínají teoretické koncepty a empirický vý-

zkum s aktuálními otázkami vzdělávání 21. století.

S přípravami i realizací oslav pomáhal studentský spolek Pedagogika Brno. Tento aspekt podtrhl komunitní charakter života současného Ústavu pedagogických věd, v jehož rámci se setkávají pedagogové i studenti, a to i mimo posluchárny fakulty.

Na závěr oslav byla naplánovaná volná diskuse účastníků, což byla příležitost k setkání současných i bývalých studentů se zaměstnanci ústavu a hosty. Ve všech částech oslav bylo možné vnímat prolínání historie, tradic i současnosti, ale také výhledy do budoucnosti nejen brněnské vědecké pedagogiky. Oslavy 100. výročí Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity připomněly minulost tohoto pracoviště, ukázaly jeho současnou tvář, ale naznačily i jeho budoucí směřování. S tradicí v zádech a směrem k novým výzvám tak pracoviště pokračuje ve svém vědeckém a vzdělávacím poslání.

doc. Mgr. Jiří Zounek, Ph.D.

*Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd;
e-mail: zounek@phil.muni.cz*

Mgr. Tereza Kolumber

*Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd;
e-mail: 447661@mail.muni.cz*